Remiss
2026-11-16

Klimat- och näringslivsdepartementet
Rättssekretariat 1
Diarienr: KN2026/01561

Vår ref: R-SI2025101

Helena Sjögren
Helena.sjogren@skogsindustrierna.se
Tel 072 585 72 35

Yttrande över Promemoria Ett nytt system för miljösanktionsavgifter

Skogsindustrierna representerar Sveriges massa- och pappersbruk och cirka 120 sågverk. På stora industriområden kan incidenter inträffa även om bolagen har säkerhetsrutiner, utbildningar och kontroller. I förebyggande syfte är marken på industriområden vanligen hårdgjord, där det är relevant finns invallningar och om utsläpp sker genomför man sanering och analyserar vad man kan göra för att det inte ska hända igen. Detta är inga konstigheter utan normalt arbete. Miljökonsekvenserna vid incidenter är vanligen ringa eller obefintliga.

Våra sammanfattande synpunkter är:

- Miljösanktion bör vara kopplad till miljöpåverkan
- Regelverket bör beakta aktsamhet och uppsåt mer
- Generös nedsättning när oaktsamhet eller uppsåt saknas
- Säkerställ att avgift riktas mot rätt aktör
- Risk för oproportionellt höga miljösanktionsavgifter
- Konsekvensanalysen för näringslivet är undermålig

Skogsindustrierna är massa-, och pappers- och den trämekaniska industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och pappersbruk i sammanlagt 22 koncerner/företag och cirka 120 sågverk i ett 60-tal koncerner/företag, samt ett antal företag med nära anknytning till massa-, pappers-, eller trävarutillverkning. Arbetsgivarverksamheten bedrivs tillsammans med gruvsektorn och stål- och metallsektorn inom organisationen Industriarbetsgivarna. Inom Skogsindustrierna ingår verksamheten Svenskt Trä och sekretariatet för BioInnovation. Skogsindustrin sysselsätter närmare 120 000 personer och exporterade för 185 miljarder kronor 2024.

Miljösanktion bör vara kopplad till miljöpåverkan

Seriösa företag arbetar för att ha låg miljöpåverkan i både normaldrift och vid oönskade incidenter. Detta bör inte blandas ihop med kriminella företag som uppenbarligen begår miljöbrott (t ex Think Pink fallet). Syftet med miljösanktionsavgifter är att skydda miljön. Det bör därmed fokuseras på ärenden där miljön skadats. Där det förebyggande arbetet fungerat och miljön inte kan ha skadats, eller anses ringa, trots incident på ett industriområde bör inte heller någon miljösanktionsavgift tas ut. Företaget har redan haft en kostnad i sina förebyggande åtgärder. Däremot kan det vara rimligt att föra en dialog med sin tillsynsmyndighet om vad som ytterligare kan göras för att liknande incident inte ska hända igen.

I promemorian står det att ”En rörlig miljösanktionsavgift är avsedd att spegla allvaret hos en överträdelse i det enskilda fallet och kan komma i fråga för mer allvarliga former av överträdelser.” Miljösanktionsavgiften bör därmed utgå från verklig påverkan på miljö och hälsa. Det skulle kunna vara mer tydligt i promemorian.

Regelverket bör beakta aktsamhet och uppsåt mer

Vi föreslår att raden ” *En rörlig miljösanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har begåtts med uppsåt eller av oaktsamhet*” stryks i förslaget om rörliga miljösanktionsavgifter i kapitel 6. Regelverket bör verka för att företag är aktsamma och saknar uppsåt att begå miljöbrott. Då bör det även reflekteras i avgiften. Formuleringen motsägs även av efterkommande mening i förslaget vilket gör det otydligt. Det är viktigt att formulering om uppsåt finns med då det kan vara svårt för rättsväsendet att avgöra om aktsamhet finns eller inte.

Generös nedsättning när oaktsamhet eller uppsåt saknas

Det är viktigt att möjligheten till nedsättning finns. Nedsättningsmöjlighet bör vara generös där varken oaktsamhet eller uppsåt finns.

Säkerställ att avgift riktas mot rätt aktör

Om ett företag gjort fel och miljöpåverkan uppstår är det rimligt att de ska betala en miljösanktionsavgift. Det är viktigt att det är rätt aktör som sanktionen riktas mot. Det är vanligt att flera olika aktörer agerar inom samma fysiska område vilket ibland kan göra detta mer komplicerat. Det är även vanligt att företag anlitar externa entreprenörer för att till exempel hantera avfall. Det behöver då vara tydligt hur ansvarsfrågan hanteras.

Risk för oproportionellt höga miljösanktionsavgifter

De rörliga miljösanktionsavgifterna ökar risken för oproportionellt höga avgift. Punkterna vi nämnt ovan behöver därmed särskilt beaktas så att avgifterna främst riktas mot kriminella aktörer och inte incidenter utan miljöpåverkan.

På sidan 106 står det ”hänsyn ska tas till bland annat ett företags finansiella kapacitet och den vinst som uppkommit från överträdelsen, innebär det att systemet som helhet blir mer proportionerligt.”. Skogsindustrierna vill vara tydliga med att företag vanligen inte tjänar på att överträda miljöregler. Incidenter innebär tvärt om vanligen kostnader genom till exempel sanering eller ytterligare insatser.

Konsekvensanalysen för näringslivet är undermålig

Promemorian underskattar konsekvenser för näringslivet. Det står att ” *För aktörer som följer reglerna innebär inte förslaget heller några direkta konsekvenser. En positiv effekt för aktörer som följer reglerna är att det blir mer kännbart för konkurrenter som inte gör det. Enkelt uttryckt innebär det att man inte tjänar på att fuska*.” Vi vill inte heller ha ett system där man tjänar på att fuska. Men om regelverket inte gör någon skillnad på kriminella företag och de som visar på aktsamhet utan uppsåt så faller det citerade resonemanget.

Skogsindustrierna företräder en stor del av svensk industri och bör vara remissinstans på remisser likt detta. Särskilt då ett par enskilda företag och mindre branscher finns med. Regeringskansliet behöver se över sin lista med remissinstanser.

Stockholm 2026 11 16

För Skogsindustrierna

Helena Sjögren
Ansvarig miljöpolicy